

کتابخانه تانکا!

رائول لمسوف، هنرمند آرژانتینی فورد فالکون ۱۹۷۹ را به «سلاح آموزش جمعی» تبدیل کرد. او ماشین را به سراسر کشور می‌برد، به مدارس، زاغه‌ها و مناطق روستایی و کتاب‌های اهدا شده را به علاقه‌مندان می‌رساند. این ماشین می‌تواند حداکثر ۲۵۰۰ جلد کتاب را در خود جای دهد. لمسوف همچنین در ایالات متحده و هلند ماشین‌های کتابی گوناگونی ساخته است. در طول دیکتاتوری نظامی آرژانتین در دهه ۷۰ و ۸۰، جوخه‌های مرگ برای ربودن شهروندان معمولاً از فالکون استفاده می‌کردند. به همین دلیل لمسوف فورد فالکون را به کتابخانه مسافرتی تبدیل کرده است. در جشن روز جهانی کتاب در پنجم مارس، رائول لمسوف با کتابخانه خود در سراسر آرژانتین به گشت و گذار می‌پردازد و پروژه‌ای که در طی چندسال اخیر برپا کرده است را به نمایش می‌گذارد. می‌بینید که فورد فالکون ۱۹۷۹ به وسیله نقلیه‌ای در سبک نظامی تبدیل شده و دارای اتاقک بالایی در حال چرخش است. اگرچه مخزن ممکن است لبریز از کتاب به نظر برسد، اما عملکردی بسیار عالی دارد. توره‌های کتاب لمسوف به علاقه‌مندان، کتاب‌های رایگان هدیه می‌دهد؛ از حدود ۹۰۰ جلد کتابی که در قفسه‌های داخلی اتومبیل، با مجموعه متنوعی از شعر، رمان و شرح حال جای گرفته است. □

گزارشی درباره چند کتابخانه و کتابفروشی عجیب در جهان

کتاب‌های مصور

در ایواکی سیتی ژاپن، کتابخانه‌ای خصوصی بیش از هزار کتاب مصور از سراسر جهان را معرفی کرده است. این کتابخانه به‌عنوان یکی از «مدرن‌ترین کتابخانه‌های جهان» شناخته می‌شود. در این کتابخانه خود کتاب‌ها دکوراسیون را تشکیل می‌دهند. این کتابخانه که ابتدا برای سه پیش‌دبستانی در منطقه طراحی شده بود، اکنون بازدیدکنندگان را از سراسر جهان به سوی خود جذب می‌کند تا از طراحی تادائو آندو، معمار ژاپنی و مجموعه کتاب‌های بین‌المللی کودکان لذت ببرند. تنها سه نوع مصالح در ساختمان استفاده شده است؛ بتون، شیشه و چوب. سادگی رنگ آن، مفهومی غربی از دکوراسیون کودکان را آرایه می‌دهد. رنگ این کتابخانه تنها توسط گویهای روشن کتاب‌ها تامین می‌شود. راهروها عمداً تاریک نگه داشته می‌شوند. آندو می‌گوید: «شما به خاطر تاریکی قادر خواهید بود نور را ببینید.» بازدیدکنندگان فریاد می‌زنند: «این موزه، معماری نور است و بسیار گرم.» «دیوارها ممکن است از بلوک‌های بتونی ساخته شده باشند، اما از داخل ساختمان احساس می‌کنید مواد اولیه آن هواست.» دانشجویان می‌گویند: «در اینجا بن‌بستی وجود ندارد و از هر جا که نگاه می‌کنید، منظره‌ای از اقیانوس آرام روبه‌روی شماست.» □

اگر در مناطق کویری زندگی کنید و عاشق کتاب باشید چه می‌کنید؟ وضع شما بسیار ناخوشایند خواهد بود. اما برای دانش‌وندوگ بسیار ناخوشایند خواهد بود. اما برای دانش‌وندوگ جامبا این‌طور نیست. او زندگی خود را وقف نوشتن، ترجمه و انتشار کتاب‌هایی کرده است که در سراسر مغولستان با کتابخانه سیار خود برای کودکان می‌برد. بر اساس گزارشی که نشریه کوارتز از کتاب‌فروشان و کتابخانه‌های خلاق تهیه کرده، جامبا هم جزو کسانی است که بار کتابش روی شتر همیشه یکی از تصاویر جالب در این حوزه بوده است.

کامیون‌های پنگوئن

سال گذشته قبل از نمایشگاه کتاب آمریکا موسوم به بوک اکسپو، انتشارات انگلیسی پنگوئن که در سال‌های اخیر بیشتر فعالیتش در آمریکا بوده، اقدام جالبی در فروش کتاب‌های خود کرد. البته نظیر این اقدامات از سوی بعضی ناشران بزرگ جهان پیش از این هم انجام شده است، اما این نخستین بار بود که کامیون‌های فروش کتاب پنگوئن در اطراف نمایشگاه کتاب آمریکا رونمایی می‌شد و چنین ایده‌ای هنوز هم ادامه دارد. پیش از شیوع کرونا این کامیون‌ها در ابعاد مختلف اقدام به فروش کتاب در سطوح مختلف شهر می‌کردند و سهم زیادی در فروش کتاب‌های منتشرشده پنگوئن داشتند. باید دقت داشت تا پیش از این، انتشارات پنگوئن هیچ پروژه‌ای برای فروش کتاب در سطح شهر نداشت. اما دست‌اندرکاران انتشارات پنگوئن ترتیبی دادند که این کامیون‌های فروش کتاب در نیویورک و در معروف‌ترین مکان‌هایی که کتاب‌دوستان از آن بازدید می‌کنند، قرار گیرند؛ از جمله این مکان‌ها، خانه تاریخی مارک تواین، نویسنده مشهور آمریکایی و مؤلف آثاری نظیر «شاهزاده و گدا»، «هاکلبری فین»، «تام سایر» و... در هارتفورد است. می‌گویند ایده اصلی این کامیون‌های کتاب را خود سوزان پترسون، رئیس انتشارات پنگوئن در آمریکا برای نخستین بار مطرح کرده بود. □

کتابخانه فرودگاه آمستردام

اگر مدام در سفر هستید، می‌دانید که این روزها اکثر فرودگاه‌ها بیشتر به مراکز خرید شباهت دارند اما فرودگاه اسخیپول آمستردام با افتتاح کتابخانه در یکی از شلوغ‌ترین سالن‌های انتظارش، هدف دیگری را دنبال می‌کند. سالانه بیش از ۴۵ میلیون مسافر بین‌المللی از اسخیپول عبور می‌کنند. دیک وان تول کتابدار به توسعه‌دهندگان اسخیپول ایده‌ای ارائه داد مبنی بر اینکه «اگر قرار است «شهر فرودگاهی» باشد، باید کتابخانه داشته باشند.» راهرویی طولانی که دو سال انتظار اصلی مسافران را به هم متصل می‌کند و بلوار هلند نامیده می‌شود، به نظر عالی بود. ماریان بروور، از توسعه‌دهندگان اسخیپول می‌گوید: «در بلوار هلند، همه چیز روی احساس هلندی متمرکز شده است. اتاق نشیمنی به سبک هلندی با غذا و نوشیدنی هلندی وجود دارد. حتی موسیقی و رنگ‌ها همه چیز مربوط به هلند است.» «وبترین فرهنگ هلندی» حدود ۱۲۰۰ کتاب در حال حاضر برای خواندن مسافران ارائه داده است. بیشتر این کتاب‌ها را نویسندگان و شاعران هلندی تألیف کرده‌اند که تاکنون به ۴۹ زبان مختلف ترجمه شده است. همچنین کتاب‌هایی درباره تاریخ، طراحی، هنر و معماری هلند وجود دارد. دیک وان تول می‌گوید: «می‌خواهیم وبترینی برای فرهنگ هلند باشیم. هدف این است منتظر نمانیم تا افراد به کتابخانه بیایند بلکه کتابخانه را کنار مردم ببریم. مهم‌ترین چیز همین است.» □

کتابخانه سیار مغولستان

اگر در مناطق کویری زندگی کنید و عاشق کتاب باشید چه می‌کنید؟ وضع شما بسیار ناخوشایند خواهد بود. اما برای دانش‌وندوگ جامبا این‌طور نیست. او زندگی خود را وقف نوشتن، ترجمه و انتشار کتاب‌هایی کرده است که در سراسر مغولستان با کتابخانه سیار خود برای کودکان می‌برد. جامبا می‌گوید: «گاهی با شتر به سفر ادامه می‌دهیم، بعضی وقت‌ها در کالسکه‌ای با اسب یا گاو اما اکنون دیگر سوار ون می‌شویم.» در طول ۲۰ سال گذشته، قبل از آنکه ون بخشی از این عملیات باشد، کتابخانه او ۵۰ هزار مایل را در مغولستان طی کرده است. دستیاران جامبا، همسر و پسرش هستند. آنها غالباً چند روز را در محلی می‌گذرانند تا به کودکان فرصت بیشتری برای خواندن کتاب‌هایشان بدهند. جامبا می‌گوید: «اینجا با کتابخانه‌های دیگر کمی فرق دارد. دیوارهای سالن مطالعه آن از کوه‌هایی پوشیده از جنگل ساخته شده، سقفش آسمان آبی است. کف آن پوشیده از گل و چرغ مطالعه‌اش خورشید است.» تاکنون بسیاری از کتاب‌های جامبا جایزه بهترین کتاب مغولستان را به دست آورده‌اند. برخی از داستان‌های او به صورت آواز خوانده شده‌اند و فیلمی از آنها ساخته شده است. همچنین در سال ۲۰۰۶، کتابخانه سیار دانش‌وندوگ جامبا برنده ایپی-آساهی، جایزه معتبر جهانی در زمینه ترویج کتابخوانی شده است. □

لیبریا

یکی از زیباترین کتابفروشی‌های جهان بر اساس سایت‌های گردشگری، کتابفروشی است به نام «لیبریا» در بارسلونای اسپانیا. این کتابفروشی یکی از جاذبه‌های گردشگری در شهر بارسلونای اسپانیا محسوب می‌شود که سالانه گردشگران بسیاری برای تهیه کتاب‌های خود به زبان‌های اسپانیایی و پرتغالی به آنجا مراجعه می‌کنند. یکی از مشخصه‌های این کتابفروشی به گفته بسیاری از گردشگران سفر در زمان است. گردشگران می‌گویند وقتی در این مکان قرار می‌گیرند، می‌توانید تاریخ را ورق بزنید. در یکی از اتاق‌های این کتابفروشی اسپانیایی، کتاب‌هایی درباره تاریخ ایران باستان، نقشه‌های قدیمی و کتاب‌هایی با جلد‌های چرمی به چشم می‌خورد که از دیوار آویزان شده است. در قسمت دیگری از این اتاق نیز کتاب‌های تاریخی اروپا وجود دارد. اگر می‌خواهید تصویری از نسخه‌های اولیه اکثر کتاب‌های مشهور مثل «دوزخ» نوشته دانته یا کارهای شکسپیر را ببینید، می‌توانید به این کتابفروشی مراجعه کنید. □

